

IK ZOU DAAR EEN BOEK KUNNEN OVER SCHRIJVEN **De charmes van dagelijksheid (vervolg)**

woensdag 4 januari 1956

In de loop van dit jaar worden de muntstukken van 5 en 10 centimes uit omloop genomen en ontmunt. Vanaf 1 januari 1957 zijn ze definitief waardeloos. Ze stellen als waarden zo goed als niets meer voor, maar toch zullen we ze missen, de kluit en de halve kluit. Bovendien: met welke slogan moet V-Tax nu reclame voeren? "Twee kwartjes en een kluit" om het telefoonnummer 25.25.10 te onthouden, dat was heel goed gevonden en mooi onder woorden gebracht door Romain Deconinck. Maar als de kluit er niet meer zal zijn, wat moet hij dan bedenken? Ik zal nooit vergeten hoe vaak ik in het centendoosje van meneer Saperlipopette kluiten en halve kluiten heb gelegd als een te geringe vergoeding voor de ontleende boeken... en hoe ik er op een zondagmorgen met wat geluk één frank kon mee samenstellen, die ik in de kerk niet in de sschaal heb gelegd maar na de mis aan snoep heb uitgegeven.

maandag 9 januari 1956

In de familie-music-hall Oud België in de Veldstraat loopt dezer dagen een ongewoon spektakel. Na de traditionele nummers (ballet, zang, sketches, acrobatische nummers) is er helemaal op het einde van het programma het optreden van ene Richiardi, die een vrouw doormidden zaagt. Een act waar veel bloed aan te pas komt. Iedereen zit vol spanning te wachten op het moment dat Richiardi op het toneel verschijnt. En als hij dan begint te zagen en het bloed begint te vloeien, zijn er mensen die flauwvallen of de zaal moeten verlaten... al zijn er ook die nog meer bloed en flarden vlees hadden verwacht. Het kan niet echt genoeg zijn. Opvallend: het zijn vooral vrouwen die naar dat bloedbad komen kijken.

Hoe knap ook geënceneerd het dagblad De Gentenaar vindt dat spektakel totaal ongeschikt voor een familiezaal.

Net zoals zoveel dat de moeite loont, heb ik nog nooit een spektakel in Oud België bijgewoond... en ik moet moeder natuurlijk niet vragen om daar eens heen te gaan. Waarom wil jij naar een music-hall in de Veldstraat gaan kijken? Om te zien hoe een vrouw doormidden wordt gezaagd! Je ziet dat van hier dat ze bereid is aan dat soort onnozelheden geld uit te geven. Ik zal dus wel nooit met eigen ogen zien hoe Richiardi zijn partner doormidden zaagt en er voor zorgt dat er voldoende bloed aan te pas komt zodat de mensen ten volle kun-

nen genieten of flauwvallen. Zou moeder echt niet nieuwsgierig zijn om dat ook eens te zien? Geweldpleging van man op vrouw is haar bekend... en doen alsof vindt ze flauwekul. Daar is ze veel te nuchter voor. Vierendelen met paarden, handen en voeten afhakken, of een echte terechtstelling, zoals dat in de Middeleeuwen met het zwaard en vanaf de Franse Revolutie met de guillotine gebeurde, ja, daar zou ze (indien gratis) wel naar gaan kijken. Ik zal niet beweren dat ik het tegenovergestelde ben van moeder, maar de verbeelding is soms sterker dan de werkelijkheid en die heeft dan ook mijn voorkeur.

zondag 15 januari 1956

Vanaf heden wordt een pakje van 25 sigaretten 1 fr. duurder. Een pakje zal voortaan 12 fr. i.p.v. 11 fr. kosten. Deze prijsverhoging zal vooral de Staat ten goede komen, vermits 70 % of meer van wat de roker betaalt rechtstreeks naar de schatkist gaat. Zou die 70 % misschien bepaald worden door het gedeelte van de sigaret dat wordt opgerookt? Het peukje krijgen we zonder taksen.

maandag 5 maart 1956

Ik ben nu weliswaar 16 jaar, maar als je het mij op de man af vraagt, kan ik niet antwoorden dat ik me echt gelukkig of zelfs maar redelijk tevreden voel. Eerder een illusieeloos iemand die op een troosteloze dag zoals deze met een grijze vlag in de handen voortslentert... er is niemand die hem voorgaat en ook niemand die hem volgt, er staan nergens toeschouwers en toevallige passanten lopen of rijden hem achteloos voorbij, de weg leidt van nergens naar nergens.

In de Grensstraat draait de meeste tijd alles vierkant en is er weinig plezier aan te beleven dagelijks thuis te komen en daar middenin dat geruzie en die spanningen te moeten vertoeven... op school zal ik zoals de meesten van de klas dit jaar verpletterd worden onder het rotsblok wiskunde... en echt goed in mijn vel, dat nu eens te wijd en dan weer te krap zit maar hoe dan ook altijd vol pukkels staat, voel ik me ook niet. Te oud om nog kinderlijk plezier aan iets onschuldigs te beleven... te jong om van het plezier van de volwassenen reeds een graantje mee te pikken. Noch mossel noch vis. En dat gevoel krijg ik dagelijks voorgeschoteld.

Geluk. Wat is dat trouwens geluk? Is dat iets algemeen dat volwassen mensen met werkzaamheid en deugdzaamheid moeten proberen bereiken of is dat iets bijzonders dat voor ieder mens een specifieke betekenis heeft? Staat geluk gelijk met het behalen van een diploma, zoals miserie met werkloosheid en een stempelkaart? Mag iemand die zich als zestienjarige ongelukkig voelt,

hopen dat hij later toch nog gelukkig zal worden?

Aan mezelf en alles in mijn leven ontbreekt er op dit ogenblik gewoon te veel om tot een positieve balans te kunnen komen. Mijn hoogste wens: dat ik op een dag eens mag wakker worden en beseffen of zeker weten dat er vandaag geen vuiltje aan de lucht zal zijn, niets dan lachende gezichten, vriendelijke woorden en positieve beoordelingen. Ik zal wellicht niet de enige zijn die er veel zou voor over hebben om zo'n dag te mogen beleven.

woensdag 14 maart 1956

Gisteren was de filmster Marika Rökk te gast in de tea-room van Grand Bazar om er zich door de filmliefhebbers te laten bewonderen, handtekeningen op foto's te plaatsen en een praatje te slaan met belangstellenden. Meer dan 1.000 mensen zijn speciaal om hun idool eens van dichtbij te zien naar Grand Bazar getrokken.

Zelf voel ik me door niemand zodanig aangetrokken dat ik ervoor in de rij zou gaan staan om haar of hem eens van dichtbij te zien... en naar moeders mening daaromtrent hoeft ik niet eens te informeren. Moeder zou antwoorden : "Waarom zou ik in godsnaam naar Marika Rökk gaan kijken ! En moeten de mensen die wel naar die vrouw gaan kijken dan niet werken op dinsdagnamiddag!" Moeder kan zich inderdaad niet voorstellen dat er mensen zijn die op dinsdagnamiddag niet moeten werken en het de moeite waard vinden om naar een filmster te gaan kijken. Zou er eigenlijk iets zijn dat moeder de moeite waard vind om er te gaan naar kijken? In ieder geval niets dat met blijheid, ontspanning of levensvreugde te maken heeft.

dinsdag 20 maart 1956

Als je het uitdrukt in straffen en arresten ben ik een zeer brave jongen. Zoals de meesten. Maar er lopen hier ook straffe gasten rond, die dingen uithalen en de lef hebben om dingen te zeggen of te doen, waar ik zelfs niet zou durven aan denken. Ze worden daar natuurlijk navenant voor gestraft en dat zal voor veel anderen wel de grootste afschrikking zijn om dat niet eveneens te doen. Een van de abonnees op een arrest is klasgenoot Paul Bruylant (die later een bekend kunstschilder zou worden).

Om 10 u worden de arrestbriefjes op de speelplaats uitgedeeld... en Paul was vandaag ook weer van de partij. Toen hij zijn briefje in ontvangst had genomen en zag dat zijn naam met een "d" was geschreven, zei hij luidop, zodat vooral de studiemeester hem duidelijk kon horen, "Dat is niet voor mij" en

tegelijk verscheurde hij het briefje en gooide de snippers over zijn schouder. De studiemeester was om te ontploffen... en hij zou Bruylant onmiddellijk na de speeltijd twee briefjes komen brengen.

De meesten van ons zouden zo iets nooit durven doen... maar onze bewondering voor de lef van Paul stond in een omgekeerd evenredige verhouding tot onze vermeende braafheid.

donderdag 22 maart 1956

De minister van Openbare Werken deelt mee dat ondanks de lange vorstperiode de autoweg Brussel – Oostende vanaf 1 april op één rijbaan en vanaf 15 april op twee rijbanen voor het verkeer geopend zal worden. Op anderhalf uur zal men van Brussel naar Oostende kunnen rijden.

donderdag 29 maart 1956

De heer Albert Mariën, gouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen, is in de nacht van dinsdag op woensdag door bandieten uit Antwerpen overvallen, beroofd en ontvoerd. De Buick van de gouverneur werd tijdens zijn terugkomst van de kust te Maldegem klem gereden. De vier overvallers hebben de gouverneur geslagen, van zijn portefeuille beroofd, geblinddoekt en daarna in zijn eigen auto ontvoerd.

De bandieten moeten echt niet van de snuggersten zijn en blijkbaar was deze aanranding hun proefstuk, vermits de gouverneur uitleg heeft moeten geven hoe zijn auto wordt gestart en bestuurd. En toen ze hem even verder vroegen wat de letter A op zijn nummerplaat betekende en hij antwoordde dat dit het kenteken is van een wagen in overheidsdienst, raakten ze zozeer van hun stuk, dat ze hem hebben vrijgelaten. Nog een bewijs dat het geen beroepsgangsters zijn: gisteren al zijn drie van de vier mannen te Antwerpen aangehouden. Een van hen is een jood, een andere is een Hongaarse bokser.

donderdag 12 april 1956

In het Klein Begijnhof in de Lange Violettestraat had gisteren om 14 u de driejaarlijkse verkiezing van de Grootjuffer plaats. De Grootjuffer in functie werd herkozen. Ze is 70 jaar oud en ze leeft sedert 1924 in het Klein Begijnhof.

Wat mij betreft hadden ze beter iemand anders verkozen... maar een madam

van 70 jaar, een begijn dan nog, zal wel geen uitgesproken machtswellust vertonen of grote gevaren opleveren voor de samenleving. Ik geloof niet dat er ooit van begijnenopstanden sprake is geweest.

Het Klein Begijnhof of Begijnhof O.-L.-Vrouw ter Hoye werd opgericht omstreeks 1240. In de 17e eeuw was het, net als de andere Vlaamse begijnhoven, overbevolkt. Thans vertoeven er nog 70 begijnen en in totaal telt het begijnhof 316 bewoners (dames en juffrouwen; ik weet dat een schilderes er haar atelier heeft). De begijnen wijden zich aan de verzorging van zieke en bejaarde dames, aan de vervaardiging van borduurwerk en aan het herstellen van kledingstukken.

Vorig jaar heeft moeder me nog eens daarheen gestuurd met een jas waar een gat in was. De begijntjes zijn in staat dat vakkundig te herstellen. Als je het niet weet, kun je niet zien waar in mijn jas dat gat is geweest.

zaterdag 28 april 1956

Gisteren om 20 u is het cabaret "In de Blauwe Engel" op de Kuiperskaai 27 volledig uitgebrand. Ik heb Marcel een veelbetekenend gezicht zien trekken en hij zei ook iets nagenoeg onverstaanbaars tegen moeder, waarvan ik alleen de woorden champagne en bloot heb begrepen... hij zal dus wel meer weten over het reilen en zeilen "In de Blauwe Engel". Soms vind ik het toch wel wreed embêtant nog maar 16 jaar te zijn. Je hebt niets te zeggen, je hoort nergens bij, je mag nergens binnen en als de volwassenen iets te bespreken hebben dat de moeite loont, laten ze je duidelijk voelen dat ze je nog te groen vinden en dat je het bijgevolg niet mag horen. Denken ze misschien dat ik ook niet gaarne wil weten wat er "In de Blauwe Engel" zo al te beleven viel en vooral te zien was. Nu heb ik er het raden naar... en omdat ik in werkelijkheid inderdaad nog heel groen ben, nog nooit echt een vrouwenborst heb gezien of aangeraakt, weet ik dat zeker wat dat soort onderwerpen betreft mijn verbeelding flink op hol kan slaan.

donderdag 3 mei 1956

Marcel is met het voorstel voor de dag gekomen... en om voor mij totaal onverklaarbare redenen heeft hij moeder vrijwel onmiddellijk kunnen overtuigen. Er zullen tegelijk drie nieuwe bromfietsen NSU worden gekocht. Grijsblauw, 6.000 fr. 't stuk... misschien krijgen we een beetje afslag omdat we er drie kopen en als de fietsenmaker de twee fietsen en de Whizzler van Marcel wil overnemen. Alhoewel... Marcel zegt dat we die fietsen beter zouden houden : we zullen er toch bijna niets voor krijgen en misschien is het niet onver-

standig ze in reserve te houden voor als er eens iets mis is met een van die bromfietsen.

Moeder: "Ja, als ze maar net zo goed zijn als de auto's waar gij mee rijdt, zullen we meer op de fiets dan op de bromfiets zitten!"

Hier in huis is er bij mijn weten nooit eerder over zo'n fenomenale aankoop gesproken, laat staan zonder een lange aarzeling of enige discussie ten uitvoer gebracht. Alles wat niet strikt noodzakelijk was, kwam gewoon niet ter sprake. En nu dit! Drie nieuwe bromfietsen tegelijk. Onvoorstelbaar. In onze moderne tijd gaat alles zeer snel. En we leven nu eenmaal in de twintigste eeuw, een tijd dat ook werkmensen zich iets meer en beter dan een fiets kunnen veroorloven. Die bromfietsen zullen worden gekocht bij een fietsen- en bromfietsenhandelaar op de Zwijnaardsesteenweg.

En nu mag ik alle dagen met de bromfiets i.p.v. met de fiets naar school. Ik ben weliswaar niet de eerste die dat doet, er staan er nog een paar in de fietsenstalling, maar veel zijn het er toch niet, hoogstens een vijftal. En naar Belzele en Evergem... ik hoef niet meer te trappen en zelfs de felste tegenwind kan me niet meer deren.

woensdag 9 mei 1956

Voor de eerste en de laatste, bijgevolg voor de enige keer in mijn leven deelgenomen aan een voetbalwedstrijd. Onze klas moet het opnemen tegen de 4e Latijn Griekse A. Plaats van het treffen: Speelplein Story. Ik was niet de enige, maar toch een van de weinigen die geen uitrusting en bijgevolg ook geen voetbalschoenen had. Dat partijtje is toch maar voor de aardigheid, of niet soms? Sommigen keken me aan... neen, voor hen was het niet voor de aardigheid maar ging het om een oorlog op leven of dood.

Omdat hij toevallig in mijn richting rolde, heb ik in een reflex en zonder enige verdienste twee keer tegen en één keer naast de bal getrapt. Ik heb een keer de bal moeten ingooien, maar omdat ik het foutief deed, mocht de tegenpartij het overdoen. Toen de bal keihard tegen mijn kruis vloog, zakte ik bijna in elkaar van de pijn. Ik had er in ieder geval meteen genoeg van en ik ben van het veld gestapt met het vaste voornemen er nooit meer opnieuw op te stappen.

Onze klas heeft de partij ook nog verloren, maar dat is zeker niet aan mijn opgave toe te schrijven. Misschien waren er bij ons wel te veel die het voor de aardigheid deden en bij de tegenpartij te weinig.

donderdag 10 mei 1956

Het botert niet tussen werkgevers en werknemers in het Gentse taxibedrijf. De

werknemers eisen:

- maximumprestaties van 8 werkuren per dag;
- overuren betaald aan 15 fr. per uur;
- een gewaarborgd loon van 160 fr. per dag;
- toekenning van een eindejaarspremie;
- toekenning van een vergoed verlof voor bijzondere gebeurtenissen;
- een degelijke reglementering van inwendige orde;
- geen terugbetaling van de schade aan voertuigen door de taxichauffeur indien zijn opzettelijke schuld niet is bewezen;
- een betere werkverdeling.

De werkgevers zijn volledig bereid om hun chauffeurs een hoger loon uit te betalen... maar ze beweren dat ze zich daartoe in de volstreekte onmogelijkheid bevinden. Wat hebben de chauffeurs er dan aan dat de werkgevers akkoord gaan met hun eisen!

zaterdag 12 mei 1956

Rock and Roll en andere nieuwe geluiden mogen dan al uit Amerika komen aanwaaien en ook hier furore maken... bij ons thuis en voor de niet meer zo jonge en gewone man in het algemeen is Johnny Jordaan de absolute nummer één... en ook La Esterella, Bobbejaan Schoepen en Henk De Bruin worden hoog gewaardeerd.

Voor mij behoren, behalve alles van Elvis Presley, Little Richard en Bill Haley, "Sixteen tons" van Tennessee Emie Ford en "Love is a many splendoured thing" van de Four Aces tot het mooiste wat er op dit ogenblik te horen is.

donderdag 17 mei 1956

Marcel vertelt me dat voor de film "Et Dieu créa la femme" (van de Franse regisseur Roger Vadim; met Brigitte Bardot in de hoofdrol) die in de Capitole aan het Zuid zal te zien zijn, de afficheschilder Alfons De Clercq zoals gewoonlijk een enorme en knappe gevelreclame heeft geschilderd... maar omdat er een tikkeltje te veel bloot op stond heeft men de panelen onmiddellijk opnieuw moeten verwijderen en werden ze in beslag genomen. Misschien kan Alfons De Clercq Brigitte Bardot afbeelden in de kleren van een begijntje zodat niemand er aanstoot kan aan nemen. Leven wij hier in België of in Achterlijkland? Ja, wij leven in België maar een groot deel van de bevolking is moreel Achterlijklander... en het ergste is dat zij en zij alleen het voor het

hebben wat mag en niet mag. Een land dat de pretentie heeft in de toekomst te kijken en een wereldtentoonstelling te organiseren... en er morele opvattingen uit de tijd van de inquisitie op na houdt, dat kan toch niet!

zaterdag 19 mei 1956

Vanavond staat er in het Coliseum op de Kuiperskaai catch voor vrouwen op het programma. Onze katholieke krant spreekt van een misselijke vertoning en richt een beschuldigende vinger naar het niet-katholieke stadsbestuur dat de nodige verantwoordelijkheidszin mist om publieke vechtpartijen tussen vrouwen -blijkbaar zijn het buitenlandse vrouwen want er wordt gesproken van "vreemd vuil"- te verbieden. Maar zo onaantrekkelijk moet die misselijk makende vertoning dan toch ook weer niet zijn, vermits ik heb horen zeggen dat de zaal uitverkocht is en men een massale opkomst verwacht. Toen ik moeder, die vroeger een groot liefhebster van catch is geweest, vroeg of ze geen zin had om dat spektakel te gaan bekijken, zei ze dat het haar niet meer interesseerde en zeker niet als het vrouwen zijn die het tegen elkaar moeten opnemen... "een beetje duwen en nippen en aan alkaars haren trekken en voor de rest is het allemaal uitgekocht spel". Dat duwen en trekken had ik anders toch wel eens willen zien: als er eentje al dan niet vrijwillig te veel pijn wordt gedaan of in haar borsten wordt genepen en er is een venijnig of achterbaks wijf bij, zou dat een voortreffelijk schouwspel, ik bedoel: een smerige vechtpartij kunnen opleveren. Wat denkt onze krant wel dat het grote publiek aantrekt? Het betrachten van schoonheid en het genieten van de hogere vreugden in dit leven? Of een gemene vechtpartij tussen twee welgeschapen en schaars geklede wijven?

dinsdag 29 mei 1956

Om half vijf moet ik eens langs de Sarma om een balpen te kopen. Guy, die er ook een nodig heeft, gaat met mij mee.

In de Sarma zegt hij: "Je gaat daar toch geen geld aan uitgeven, zeker!"... en zonder dat iemand het ziet (hopen we) graait hij twee balpennen mee. Ik moet zeggen dat ik tegelijk bewondering had voor zijn durf, maar dat de schrik me om het hart sloeg, toen op hetzelfde ogenblik de beelden van betrapt, directeur, politie en moeder door mijn geest flitsten. Zelfs toen we terug op straat stonden, keek ik nog eens om of we door niemand werden achternagezet. Toen de geruststelling opnieuw de bovenhand nam, waren we allebei zeer tevreden

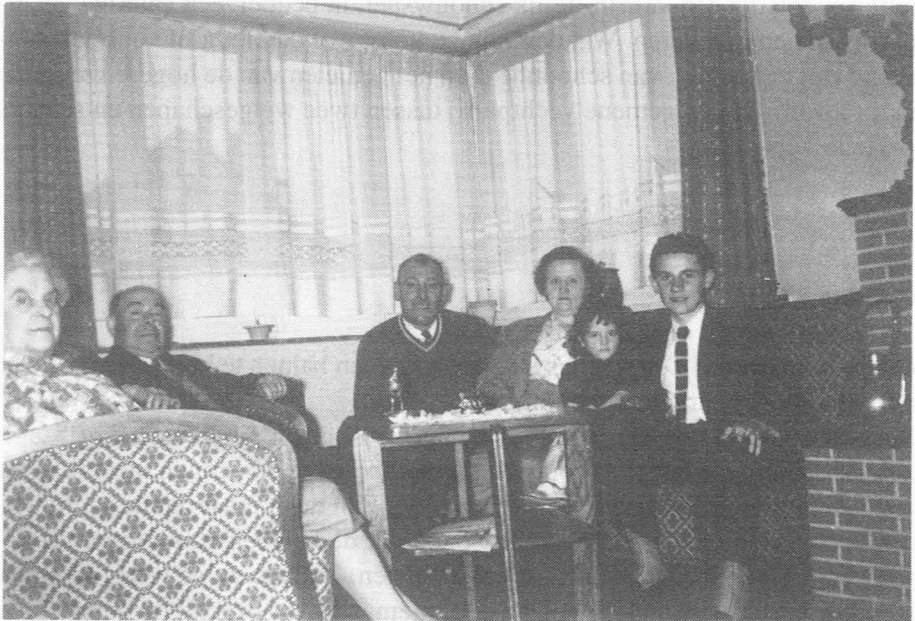
dat we een nieuwe balpen hadden en toch geen cent hadden uitgegeven. We kunnen dat geld beter aan een pakje sigaretten besteden.

Vanavond voor mezelf tot de vaststelling gekomen dat ik ook niet voor dief in de wieg ben gelegd. Zelfs daar ben ik niet voor geschikt! Wat blijft er uiteindelijk nog over? Niets! Helemaal niets!

zaterdag 2 juni 1956

We hebben uit Wallonië een uitnodiging ontvangen en samen met de vader en de moeder van Marcel zijn we met de auto naar Bouge gereden om de Waalse familie te bezoeken die we bij de begrafenis van tante Maria hebben leren kennen.

We zijn er bijzonder vriendelijk en hartelijk ontvangen in een mooie en ruime leefkamer en we hebben er voor het eerst ook het dochtertje ontmoet dat Isabelle heet. Een mooi en lief kind. Het meest met Philippe zitten praten, die me op de man af vroeg of ik hier niet kon blijven tot maandag... dan zou hij me vanavond en morgen eens Namur laten zien. Dat leek me een prachtig voorstel, ook al was het zo goed als uitgesloten erop in te gaan omdat volgende week de herhalingsweek begint. Toch een poging in die richting gewaagd... en ik kreeg zelfs de volle steun van de ouders van Philippe en van Marcel ("Je

Bij de familie in Bouge. V.l.n.r.: de moeder en de vader van Marcel, Marcel, moeder, de kleine Isabelle, Daniël Van Ryssel.

kunt je hier toch beter op het examen Frans voorbereiden dan thuis!"). maar moeder was niet te vermurwen. Eigenaardig genoeg had ze minder problemen met die examens, dan wel met het feit dat ik hier zou blijven, geen andere kleren bij had, die mensen te last zou zijn en dan maandag met de trein zou moeten terugkeren naar Gent. Wat heel even uitzicht gaf op een schitterend weekeinde is dus niet doorgestaan en ik heb dat ook nog lang nadien altijd jammer gevonden. Philippe en ik voelden ons echt tot elkaar aangetrokken en wie weet zouden daar geen banden zijn gesmeed die tot intensere contacten aanleiding hadden kunnen geven. Helaas, dat zijn dan de kronkelingen in ons levensverhaal waar we het raden naar hebben hoe het anders had kunnen verlopen en waar we enkel het woord "als" kunnen tegenover stellen om daarna op dromen over te schakelen.

woensdag 13 juni 1956

De regen plent neer. Het bliksemt. Het dondert. Ik ben helemaal alleen thuis. Ik moet dringend plassen.

Ik doe de keukendeur open om naar het toilet te hollen... en voor mijn neus rolt daar opeens een grote vuurbal van wel een halve meter diameter over de koer. Ik smak de deur onmiddellijk terug dicht en wit van schrik en met kloppend hart deins ik haastig een paar stappen achteruit. Pas minuten later durf ik eens aan het raam naar buiten te kijken... maar behalve de regen, die blijft neerplenzen, is er niets meer te zien. Nog een kwartiertje later heb ik het toch aangedurfd de deur opnieuw te openen en naar het toilet te springen... de vuurbal heeft nergens enig spoor achtergelaten.

Ik geloof niet in spoken of vreemde verschijnselen, maar dat eigenaardig gebeuren van een grote vuurbal die over de koer rolt, heb ik met mijn eigen ogen gezien en dat was, zacht uitgedrukt, toch wel heel ongewoon. Wie zal mij geloven als ik dat vertel? Na Daniël in de leeuwenkuil, ben ik nu ook Daniël met de vuurbal... en ik ben in beide situaties ongedeerd gebleven.

dinsdag 19 juni 1956

Wat voor volwassenen een stamcafé is, is voor de leerlingen van het atheneum het snoepwinkelje op de hoek van de Ottogracht en de Baudeloostraat. 's Morgens, 's middags en 's avonds na school is het er zo druk dat je je letterlijk moet naar binnen wringen. Zelf geef ik zo goed als geen geld uit aan snoep en ga ik er alleen om sigaretten te kopen of een cola te drinken, maar er zijn er die daar praktisch iedere dag tientallen franken verteren. Moeder en dochter Francine staan er de hele dag achter de toonbank en hoe ze het doen, weet ik niet,

maar ze kennen iedereen bij de voornaam, ook diegenen die er niet dagelijks over de vloer komen. Ze zijn waarschijnlijk ook het best ingelicht over alles wat er op school gebeurt, want iedereen kan er zijn verhaal kwijt (en doet dat dan ook) en nu de examens aan de gang zijn, krijgen ze bovendien te horen welke pogingen tot spieken of bedrog al dan niet zijn geslaagd. We zijn er absoluut zeker van dat alles wat we uitspoken, en waar we hier komen over opscheppen dat we het uitgespookt hebben, noch aan de provisor noch aan de leraars, die hier hun sigaretten komen kopen, wordt doorverteld. Een dependance van de school. Een toevluchtsoord voor wie iets in zijn mond of van zijn hart wil. Een huis van vertrouwen.

Daniël VAN RYSSEL
(‘t vervolgt)

DE GENTSE KUNSTSCHILDER-LERAAR CONSTANTIN SLOEDENS (1785-1851)

Daniël Van Ryssel is de eerste geweest die een paar jaar geleden geweest heeft op de rol van de Gentse kunstschilder Constantin Sloedens (1) als tekenleraar in zijn geboortestad. Zijn (aanvankelijk kosteloze) lessen kenden ruime bijval, tot ongenoegen trouwens van de Gentse Academie, die in Sloedens' Schilder- en Tekenschool een onwelkome, maar succesrijke concurrent moest erkennen...

De beknopte notitie van Daniël Van Ryssel over Sloedens willen we hier graag aanvullen met enige andere informatie over deze totaal onbekend gebleven en ondergewaardeerde schilder-en-leraar.

De impact van zijn kundonderricht moet wel groot geweest zijn.

In de *Wegwyzer der Stad Gent* voor het jaar 1827 (blz.157) lezen we dat Sloedens “gratis lessen (gaf) aen circa 200 leerlingen”.

En de *Wegwyzer* voor het jaar 1832 (blz. 280) vermeldt waar hij les gaf: “Sloedens. Geschiedenis en portretten. Brabantdam. Geeft lessen in zynen atelier in S. Catharinagodshuys, op de Kraenley, in de schilder- en teekenkunst, en geeft aldaer in de gemelde kunsten ook lessen gratis.” Ruim vijftien jaar later was hij nog altijd op dezelfde plaats actief in het kundonderricht. Maar dan lezen we in de *Gazette van Gent* van 20 mei 1849 (2) dit korte berichtje: “De heer Sloedens, die hier wezenlyke diensten aen de kunsten bewezen heeft door